

Vlaanderen
is erfgoed

Beschermingsdossier

Het grafteken Moreau-Deneve in Vilvoorde

Monument

Agentschap
Onroerend
Erfgoed

Beschermingsdossier:

Het grafteken Moreau-Deneve, Vilvoorde,
Mechelsesteenweg zonder nummer –monument

INHOUDELIJK DOSSIER

Dossiernummer: 4.001/23088/109.1

Joeri Mertens

7/11/2019

INHOUDSTAFEL

1.	Beschrijvend gedeelte	4
1.1.	Inleiding.....	4
1.2.	Situering	4
1.3.	Historisch overzicht	4
1.3.1.	De familie Moreau-Deneve	4
1.3.2.	Antoon Van Parys.....	5
1.3.3.	De mystieke stijl van Antoon Van Parys	6
1.4.	Beschrijving met inbegrip van de erfgoedelementen en erfgoedkenmerken.....	6
1.5.	Fysieke toestand van het onroerend goed	7
2.	Evaluerend gedeelte	7
2.1.	Evaluatie van de erfgoedwaarden	7
2.2.	Motivering van het type bescherming.....	8
2.3.	Motivering van de afbakening van de bescherming	8
2.4.	Juridische toestand.....	9
2.4.1.	Onroerend Erfgoed:	9
2.4.2.	Ruimtelijke Ordening:	9
3.	Beheersvisie	9
3.1.	Beheersdoelstellingen voor het beschermd onroerend goed	9
3.2.	Bijzondere voorschriften voor het beschermd onroerend goed.....	10
3.3.	Toelatingsplichtige handelingen voor het beschermd onroerend goed	10
4.	Bronnen	10
5.	Bijlagen bij het inhoudelijk dossier	11
5.1.	Omgevingsplan	11
5.2.	Fotobijlage	11
5.3.	Onderzoeksverslag 'funerair erfgoed in de Vlaamse Rand'	11

1. BESCHRIJVEND GEDEELTE

1.1. Inleiding

In de beleidsbrief 2017-2018 voorziet minister Bourgeois onder initiatief 14 het verder inventariseren en opstellen van beschermingsvoorstellen in hanteerbare deelpakketten. Daarbij wordt de Vlaamse Rand genoemd als initiatief volgend op de lopende herinventarisatie. Dit dossier behoort tot de thematisch-geografische beschermingscampagne 'Funerair erfgoed in de Vlaamse Rand', meer bepaald het deeldossier 'graftekens uit het interbellum'.

Het onderzoeksverslag als bijlage bij dit dossier biedt een overzicht van het onderzoek en de resultaten ervan. Het doet een voorstel naar bescherming van verschillende funeraire items. Het beschermingsvoorstel wordt verder gekaderd door een historisch overzicht van het thema, waardenstellingen en selectiecriteria. De toepassing op het individuele grafteken Moreau-Deneve is neergeschreven in het beschermingsdossier.

Het grafteken werd in 2013 opgenomen in de inventaris van de begraafplaats van Vilvoorde opgemaakt door de heemkundige kring Hertog Hendrik I.¹

1.2. Situering

Het grafteken Moreau-Deneve naar ontwerp van beeldhouwer Antoon Van Parys is gelegen op de begraafplaats van Vilvoorde, Mechelsesteenweg zonder nummer, grafperceel plein 7 graf 61.

1.3. Historisch overzicht

1.3.1. De familie Moreau-Deneve²

Het echtpaar Edgard Pierre Benjamin Moreau (1883-1941) en Anne Helene Deneve (1884-1930) woonden samen met hun dochter Olga (1909-1927) tussen 1923 en 1926 in Vilvoorde. Vader Moreau was bediende. In 1926 verhuisde het gezin naar Eppegem ten noorden van Vilvoorde. Toen Olga Moreau op 18-jarige leeftijd overleed, woonde het gezin dus niet meer in Vilvoorde. Waarom het gezin toch koos voor een graf in Vilvoorde is onduidelijk.

De precieze band tussen de familie Moreau-Deneve en beeldhouwer Antoon Van Parys is onbekend. Anne Helene Deneve werd geboren in Schuiferskapelle, ten noorden van Tielt op ongeveer 20 kilometer van Deinze, de geboorteplaats van Antoon Van Parys. Zij en Antoon waren leeftijdsgenoten. Het is onbekend of Anne Helene Deneve dan wel haar familie in Schuiferskapelle bekend waren met het werk van Antoon Van Parys. Van Den Abeele M. vermeldt in zijn masterscriptie uit 2009 geen banden met de familie Moreau-Deneve, noch graftekens of oorlogsmonumenten in Tielt.³ Hetzelfde geldt voor de lijst uit 1993 van in Deinze bewaarde graftekens.⁴ Voor 1927 nam Antoon Van Parys deel aan verschillende groepstentoonstellingen in Deinze (1908, 1909 en 1912), Brussel (1918) en Gent (1926).⁵ Licht daar een band tussen de familie Moreau-Deneve en Antoon van Parys?

¹ CORNUT P. 2013: *Het kerkhof van Vilvoorde Anders bekeken*, Vilvoorde, 58.

² Informatie verstrekt door Jona Broothaerts op 29 november 2018.

³ VAN DEN ABEELE M. 2009: De graf- en oorlogsmonumenten van Antoon Van Parys (onuitgegeven masterscriptie UGent).

⁴ Lijst opgemaakt door Van Doorne V. en Van Beversluys G.. Gepubliceerd in CASSIMAN P., EVRARD J. & CASSIMAN K. 1995 : *Twee generaties beeldhouwers Antoon en Luc Van Parys*, Deinze, 235-239.

⁵ CASSIMAN P., EVRARD J. & CASSIMAN K. 1995 : *Twee generaties beeldhouwers Antoon en Luc Van Parys*, Deinze, 230-231).

Het stadsarchief van Vilvoorde bezit geen verdere informatie omtrent de opdracht of plaatsing van het grafteken.

1.3.2. Antoon Van Parys⁶

Antonius Franciscus August Van Parys werd op 26 april 1884 in Deinze geboren. Hij trok na de lagere en middelbare school in Deinze in 1904 naar de Sint-Lucaswerkhuizen te Gent. Nog hetzelfde jaar verkaste hij naar de Gentse Academie waar hij dagonderwijs volgde. Hij volgde de 'decoratieve leergangen', de 'vrije leergang', 'toegepaste bouwkunst' bij architect Oscar Vandevoorde (1871-1938) en 'levend model' en 'kunstgeschiedenis' bij kunstschilder Jean Delvin (1853-1922). Na de kunstopleiding komt Antoon Van Parys terecht in het atelier van Matthias Zens (1839-1921) om vervolgens naar het atelier van Aloïs De Beule (1861-1935) te trekken. In hetzelfde atelier werden kunstenaars als Oscar Sinia (1877-1956), Geo Verbanck (1881-1961) en Leo Sarteel (1882-1942) opgeleid. Antoon werkte er zowel in hout als in steen.

In 1906 vervaardigde Antoon Van Parys zijn eerste geveldecoratie, momenteel bewaard in het Museum van Deinze en de Leiestreek, en in 1907 zijn eerste grafteken (Lagrange, Deinze). Antoon Van Parys ontwierp verschillende graftekens nog voor hij afstudeerde aan de academie in 1912. Samen met Albert Saverys (1886-1964), René Lagrange (1869-1941) en Maurice De Ruyck (1884-??) richtte hij de groep "Vrije kunst" op waarmee hij in 1908, 1909 en 1911 tentoon stelde.

Jo Evrard, schoondochter van Antoon Van Parys, ziet in de jaren 1910-1938 de hoogtijdagen van de funeraire sculptuur van Antoon Van Parys. In 1913 werkt hij mee aan de decoratie van het Belgische paviljoen tijdens de Wereldtentoonstelling van Gent. Hetzelfde jaar huwt hij Hélène Van De Veire die hem drie kinderen schonk. De oudste zoon werd kunstschilder en de jongste zoon, Luciaan (Luc), werd beeldhouwer. Het gezin woonde achtereenvolgens in Gent, Petegem en Deinze. In die laatste stad bouwde Antoon Van Parys een atelier. Hij werkte alleen en had geen leerlingen. Later zou zoon Luc meewerken in het atelier.

Antoon kreeg niet alleen naam als funerair beeldhouwer. Na de Eerste Wereldoorlog werd hij ook meermaals aangezocht om herdenkingstekens voor de gesneuvelden te ontwerpen. De realisatie van het oorlogsgedenkteken van Deinze 'De puinruimer' in 1922 wordt als de officiële erkenning van zijn kunstenaarschap gezien (beschermd monument sinds 24 november 2011).

In de jaren 1920 en 1930 was Antoon Van Parys sterk betrokken bij het Deinse cultuurleven als lid van de 'Kunst- en Oudheidkundige kring Deinze' en de vereniging 'Vrije Kunst'. Vanaf de jaren 1940 trok hij zich steeds meer terug uit het publieke leven. Reeds in de late jaren 1930 liet hij het zware kapwerk over aan zijn zoon Luc, terwijl hijzelf nog steeds de ontwerpen maakte. Het werk schijnt onder invloed van Luc meer te verschuiven naar het vrije werk en gebeeldhouwde schouwen. Tussen 1940 en 1950 beleven vader en zoon Van Parys goede tijden. De opdrachten zijn talrijk. Antoon richt zich op het christelijk geïnspireerde werk als kruisen en heiligen. Zoon Luc koos voor persoonlijk vrij werk. Vanaf de late jaren 1940 loopt de productie van Antoon terug. Hij stopte definitief met beeldhouwen in 1959. Antoon Van Parys sterft op 16 juni 1968.

Hoewel hij nooit een manager of een steunend galerist had, was het werk van Antoon Van Parys bij kenners en kunstcritici zeer geliefd. Hij werd vooral bekend met zijn funerair werk en officiële opdrachten, zijn kleinsculptuur verkocht moeilijk. De weinige tentoonstellingen

⁶ De biografie en stijlbespreking zijn gebaseerd op:

EVARD J. 1995: *Beeldhouwers Antoon en Luc Van Parys Hun leven en werk*, s.l.

EVARD J. 1995: *Retrospectieve tentoonstelling Antoon en Luc van Parys*, Gent.

CASSIMAN P., EVARD J. & CASSIMAN K. 1995 : *Twee generaties beeldhouwers Antoon en Luc Van Parys*, Deinze.

VAN DEN ABEELE M. 2009: *De graf- en oorlogsmonumenten van Antoon Van Parys* (onuitgegeven masterscriptie UGent).

gingen door in Gent in 1935 en in Postel in 1937. Vandaag gelden de kunstvoorwerpen in het museum van Deinze en de Leiestreek als referentiecollectie van zijn werk.

Antoon Van Parys werkte voornamelijk in klei, natuursteen en gips. Vermoedelijk was dat afhankelijk van een opstelling al dan niet in open lucht en van zijn financiële mogelijkheden. Manuel Van Den Abeele vermeldt in zijn masterthesis uit 2009 naast enkele bronzen reliëfs slechts één driedimensionaal bronzen beeld: het oorlogsmonument in Deinze. Een verklaring voor het beperkte aandeel van brons in het oeuvre van Van Parys heeft hij niet. Mogelijk gaf hij zijn ontwerp niet graag uit handen.

1.3.3. De mystieke stijl van Antoon Van Parys

Problematisch voor de oeuvrebeschrijving van Antoon Van Parys is dat hij geen persoonlijk archief naliet, noch een atelierarchief. Daarnaast zijn ongeveer de helft van zijn werken ongesigneerd of niet gedateerd. Een analyse van zijn oeuvre kan dan ook enkel gebeuren aan de hand van gerealiseerde kunstvoorwerpen.

Manuel Van Den Abeele stelt in zijn masterscriptie dat het oeuvre van Antoon van Parys een eenheid vormt. De grafsculptuur, decoratief beeldhouwwerk, oorlogsgedenktekens, vrij werk en opdrachten kunnen niet los van elkaar gezien worden. Het is bekend dat de opdrachtgever Antoon voldoende vrijheid moest geven bij de uitwerking van het kunstwerk, anders nam hij de opdracht niet aan.

Het werk van Antoon Van Parys wordt door zijn schoondochter Jo Evrard getypeerd als "Het zijn enerzijds zuivere mystieke werken van het gaafste allooi, ontdaan van bijkomstigheden, sober en architecturaal, monumentaal en groots ondanks de gewone afmetingen, en het zijn anderzijds "speelse" werken waarin hij zich "amuseert". Antoon Van Parys was inderdaad een meester in het vatten, het weergeven, het vastleggen van bepaalde type's uit onze maatschappij [...] Een gebaar, een blik, gans hun houding geven gestalte aan karaktertrekken die eigen zijn aan bepaalde figuren [...] deze beeldhouwwerken zijn de cristallisatie van psychologisch doorzicht en filtratie van het essentiële dat elk type merkt."⁷

Antoon van Parys heeft een uitgesproken eigen artistieke stijl die omschreven wordt als 'mystiek', ontstaan uit een mengeling van symbolisme en expressionisme. Hij sluit daardoor aan bij de Eerste en Tweede Latemse School (respectievelijk 1898-1905 en 1905-1940). Als Deinzenaar moeten de Scholen van Latem hem zeker bekend zijn geweest. Van Parys zegt zelf geïnspireerd te zijn door onder andere Georges Minne (1866-1941) en Constantin Meunier (1831-1905). Van Den Abeele ziet het symbolisme verschijnen in Van Parys' oeuvre omstreeks 1910 en het expressionisme midden jaren 1920. Daarbij werd een zeker realisme niet losgelaten. In zijn funeraire werk overheersen gevoelens als lijden, verdriet, verstilling en meditatie, waarbij hoofden en handen de sprekende elementen zijn. Als typerend voorbeeld van die stijl vermeldt Van den Abeele de 'Christus met de hangende handen'. Tussen de jaren 1935 en 1950 werkte Antoon in zuiver mystieke stijl.

1.4. Beschrijving met inbegrip van de erfgoedelementen en erfgoedkenmerken

Grafteken in de mystieke stijl van Antoon Van Parys daterende uit 1927 en gesigneerd door de kunstenaar op de achterzijde van het beeld. Een zerk met epigrafie dekt het grafperceel af. Erbovenop staat aan de hoofdzijde op een lage plint het monoliete beeld van Antoon Van Parys, een piëta. Philippe Cornut meent er een moeder met stervende dochter in te herkennen.⁸ Het volledige grafteken werd in blauwe hardsteen opgetrokken.

⁷ EVRARD J. 1995: *Beeldhouwers Antoon en Luc Van Parys Hun leven en werk*, s.l., 7.

⁸ CORNUT P. 2013: *Het kerkhof van Vilvoorde Anders bekeken*, Vilvoorde, 58.

De zerk draagt de epigrafie 'Olga Moreau/ 1909 – 1927/ Anne Helène Deneve/ 1884-1930/ épouse Edgard Moreau/ 1883 – 1941'. Omheen de epigrafie werd een verdiepte rechthoek voorzien waardoor de epigrafie in hoogrelief werd uitgevoerd. Aan de voetzijde van de zerk staat in een ovalen uitsparing in de zerk een hardstenen gedraaide bloemenvaas op een vierkante sokkel.

Het monoliete beeld bestaat uit een hoge rechthoekige, naar boven toe verjongende sokkel die overgaat in de pieta. Op de voorkant van de sokkel hangen drie porseleinen foto's gevat in bronzen art-deco-omlijstingen. Ze stellen de drie overledenen voor die in het graf zijn bijgezet.

De gebruikte hardsteen benadrukt het lijden en het afscheid dat uit de piëta spreekt. De sprekende delen van de lichamen, vooral het gelaat en ledematen, zijn door enkele rake lijnen aangezet en herkenbaar. De rest van het lichaam wordt verhuld door de kledij die door enkele plooien gesuggereerd wordt. De dode torso van Christus en de rugpartij van het beeld worden slechts gesuggereerd.

De madonna zit naar de voorkant gekeerd. Ze draagt op haar schoot het dode lichaam van Jezus. Het lichaam leunt tegen haar rechter borst. Enkel het gelaat van de madonna is uitgewerkt. Het hoofd van Jezus rust tegen haar schouder en is niet zichtbaar. Maria omarmt het dode lichaam. Haar arm en hand contrasteren met de levensloze hangende arm van Jezus. Met haar linker arm houdt ze de benen van het dode lichaam vast. De benen en voeten van Christus zijn explicieter uitgewerkt. De groot uitgevoerde handen en voeten samen met het expressieve gelaat brengen de kern van het beeld terug tot vasthouden, koesteren en afscheid.

De grafkelder opent aan de voorzijde.⁹

1.5. Fysieke toestand van het onroerend goed

De fysieke toestand van het onroerend goed waarvoor dit beschermingsdossier wordt opgemaakt is vastgesteld tijdens een plaatsbezoek op 1 maart 2018. De fysieke toestand is op dat moment fotografisch gedocumenteerd. Deze registratie is als bijlage bij het ministerieel besluit gevoegd en geeft een beeld van de toestand van het onroerend goed op het moment van de bescherming.

Behoudens verborgen gebreken, bevindt het grafteken zich in goede bouwfysische toestand. Het beeld vertoont sporen van een jarenlange opstelling in open lucht.

2. EVALUEREND GEDEELTE

2.1. Evaluatie van de erfgoedwaarden

Omwille van volgende criteria wordt het grafteken Moreau-Deneve in Vilvoorde geselecteerd voor bescherming. Het grafteken Moreau-Deneve is representatief binnen het oeuvre van kunstenaar Antoon Van Parys en is als dusdanig goed herkenbaar. Het is opgesteld buiten de kernregio van de kunstenaar in Deinze en is zeldzaam in de Vlaamse Rand. Het grafteken is door zijn ligging op de begraafplaats herkenbaar als een grafteken en de combinatie van een zerk en een standbeeld vormen een herkenbaar ensemble.

Het grafteken is het ontwerp van Anton Van Parys, één van de laatste grote funeraire beeldhouwers in Vlaanderen. Een grafmaker is onbekend. Het ontwerp is geen typevoorbeeld van een bepaalde architecturale stijl. De familie Moreau-Deneve heeft geen ruime bekendheid. Er wordt dan ook gekozen om de waarden te beperken tot de artistieke waarde. De artistieke waarde wordt als volgt omschreven: "*Een onroerend goed heeft*

⁹ Informatie verstrekt door Van den Bulck E. op 11 november 2018.

*artistieke waarde als het getuigt van het kunstzinnige streven van de mens in het verleden*¹⁰.

De artistieke waarde wordt als volgt geëvalueerd:

Het is een zeldzaam en kwalitatief hoogstaand grafteken vervaardigd door Antoon Van Parys, één van de laatste funeraire beeldhouwers die Vlaanderen rijk was. De grafsculptuur is een representatief en uitermate kwalitatief voorbeeld van de volwassen mystieke stijl van Antoon Van Parys uit de late jaren 1920 waarbij zowel het symbolisme als het expressionisme volledig zijn doorgebroken en tot een persoonlijke eenheid zijn gecombineerd. De 'mystieke stijl' wordt enkel toegepast op het oeuvre van Antoon Van Parys daar de introverte kunstenaar nooit leerlingen had en geen school maakte.

De piëta is ontdaan van alle bijkomstigheden, sober en architecturaal, monumentaal en groots ondanks de gewone afmetingen. Door contrast in expressie (gezicht Maria ten opzichte van de hangende ledematen van Christus) en contrast in detaillering van de uitwerking (gezicht Maria, handen en voeten Christus ten opzichte van het lichaam van Christus en de kledij van Maria) reduceert dit beeld de piëta tot zijn kern: vasthouden, koesteren en afscheid nemen. Die manier van uitbeelden is representatief en typerend voor het werk van Van Parys.

De samenstelling van het grafteken met een zerk, vaas, grafbeeld, epigrafie en bijhorende porseleinfoto's van de overledenen in bronzen art-deco-omlijstingen, creëert een bijzonder sterke ensemblewaarde die alle elementen van een traditioneel grafteken uit de jaren 1920 gaaf bewaart. De zerk met uit de dikte van de steen uitgekapte epigrafie is uitzonderlijk kwalitatief.

2.2. Motivering van het type bescherming

Het grafteken Moreau-Deneve wordt beschermd als monument. Het Onroerendergoeddecreet definieert een monument als volgt: "een onroerend goed, werk van de mens of van de natuur of van beide samen, met inbegrip van de cultuurgoederen die er integrerend deel van uitmaken, inzonderheid de bijhorende uitrusting en de decoratieve elementen van algemene belang wegens de erfgoedwaarde(n)."

Het handelt hier om een uitgesproken artistiek vormgegeven grafteken zonder verdere directe relevante erfgoedcontext. Een bescherming als monument is hier het meest aangewezen.

2.3. Motivering van de afbakening van de bescherming

De afbakening van het beschermd onroerend goed is opgenomen op het plan dat als bijlage bij het ministerieel besluit is gevoegd. Alle kadastrale percelen gevat door de bescherming zijn opgenomen in artikel 1 van het ministerieel besluit.

De afbakening beperkt zich tot de voetafdruk van het graf en grafteken Moreau-Deneve. Er is geen erfgoedcontext aanwezig die een ruimere afbakening rond het grafteken verantwoordt op Vlaams niveau.

¹⁰ Zie bijlage 5.4. ONDERZOEKSVERSLAG 'FUNERAIR ERFGOED IN DE VLAAMSE RAND'.

2.4. Juridische toestand

2.4.1. Onroerend Erfgoed:

Op het omgevingsplan in bijlage bij dit dossier zijn de beschermingen opgenomen die in de buurt liggen van het onroerend goed waar dit dossier over gaat.

Het grafteken is niet gelegen in een door de Unesco beschermd gebied of een Unesco-buffergebied.

De stedelijke begraafplaats van Vilvoorde werd opgenomen in de sinds 2009 vastgestelde inventaris van het bouwkundig erfgoed onder het ID70482.

2.4.2. Ruimtelijke Ordening:

De begraafplaats is volgens het gewestplan 25. Halle-Vilvoorde-Asse, goedgekeurd op 7 maart 1977, gelegen in een gebied voor gemeenschapsvoorzieningen en openbare nutsvoorzieningen.

Volgens het Gewestelijk Ruimtelijk Uitvoeringsplan 'Afbakening van het Vlaams Strategisch Gebied rond Brussel en aansluitende open ruimtegebieden', goedgekeurd op 15 december 2011 ligt de begraafplaats in een gebied dat behoort 'tot de bestemmingscategorie van de grondkleur'. Daarnaast is het een 'natuurverwevingsgebied waarbij de functies natuurbehoud en landbouw nevensgeschikt zijn.' Het GRUP heeft geen invloed op de bescherming.

De begraafplaats ligt binnen de luchtvaartadvieskaart Vlaanderen. Dat heeft geen invloed op de bescherming.

3. BEHEERSVISIE

3.1. Beheersdoelstellingen voor het beschermd onroerend goed

In het beschermingsbesluit zijn beheersdoelstellingen opgenomen. Je vindt die terug onder artikel 3 van het ministerieel besluit. De beheersdoelstellingen moeten de zakelijkrechthouders (eigenaars, erfpachthouders, opstalhouders en leasinggevers) en gebruikers op weg helpen om de erfgoedwaarden maximaal in stand te houden of te verbeteren. Ze hebben de optimale verwezenlijking van de erfgoedwaarden voor ogen.

Ze geven richting aan of vormen een kader voor toekomstig beheer van het beschermd onroerend goed. Zakelijkrechthouders en gebruikers dienen rekening te houden met deze beheersdoelstellingen als ze werken wenselijk uit te voeren aan het beschermd goed. Ook de overheid houdt met deze doelstellingen rekening als ze over deze werken advies moet geven of als ze toelating moet geven voor die werken.

De beheersdoelstellingen spelen in op de erfgoedwaarden, erfgoedelementen en erfgoedkenmerken opgenomen in artikel 2 van het ministerieel besluit.

Deze bepalingen zijn op maat van de bescherming. De beheersdoelstellingen zijn gericht op het goede behoud en conservering van het graf en het grafteken met zijn erfgoedelementen.

3.2. Bijzondere voorschriften voor het beschermd onroerend goed

Voor elk beschermd onroerend goed geldt het actief en passief behoudsbeginsel. Dit betekent dat de zakelijkrechthouders en gebruikers het beschermd goed in goede staat moeten houden door de nodige instandhoudings-, beveiligings-, beheers-, herstellings- en onderhoudswerken uit te voeren en dat het verboden is om een beschermd onroerend goed te ontsieren, te beschadigen, te vernielen of de erfgoedwaarden ervan aan te tasten. Het betekent ook dat een zakelijkrechtshouder en gebruiker verplicht is het beschermd onroerend goed als een goed huisvader te beheren en het dus niet te verwaarlozen. Alle voorschriften voor de instandhouding en het onderhoud van het beschermd onroerend goed die van toepassing zijn op het beschermd goed zijn opgenomen in artikel 4 van het beschermingsbesluit.

In het Onroerenderfgoeddecreet en Onroerenderfgoedbesluit zijn een aantal algemene voorschriften voor de instandhouding en het onderhoud van beschermd onroerend erfgoed opgenomen, meer bepaald:

- het goed als een goede huisvader beheren en de nodige voorzorgsmaatregelen nemen tegen schade ten gevolge van brand, blikseminslag, diefstal, vandalisme, wind of water;
- de toestand van het goed regelmatig controleren;
- regulier onderhoud uitoefenen;
- onmiddellijk passende consolidatie- en beveiligingsmaatregelen nemen in geval van nood.

3.3. Toelatingsplichtige handelingen voor het beschermd onroerend goed

Voor sommige werken aan het beschermd onroerend goed moet een toelating worden gevraagd. Sommige werken kunnen namelijk een negatief effect hebben op de erfgoedwaarden. Voor alle werken die stedenbouwkundig vergunningsplichtig zijn, of waarvoor een omgevingsvergunning, milieuvergunning of natuurvergunning nodig is, vraagt de vergunningverlenende overheid advies aan het agentschap Onroerend Erfgoed van de Vlaamse overheid.

Voor een aantal werken die niet vergunningsplichtig zijn, moeten de zakelijkrechthouders en gebruikers, voorafgaand aan de uitvoering van de werken, toelating vragen aan het agentschap Onroerend Erfgoed of aan de erkende onroerenderfgoedgemeente. Een overzicht van alle erkende onroerenderfgoedgemeenten is te vinden op www.onroerenderfgoed.be.

De werken waarvoor u toelating moet vragen zijn opgesomd in artikel 5 van het beschermingsbesluit.

4. BRONNEN

- CORNUT P. 2013: *Het kerkhof van Vilvoorde Anders bekeken*, Vilvoorde, 58.
- EVRARD J. 1995: *Beeldhouwers Antoon en Luc Van Parys Hun leven en werk*, s.l.
- EVRARD J. 1995: *Retrospectieve tentoonstelling Antoon en Luc van Parys*, Gent.
- CASSIMAN P., EVRARD J. & CASSIMAN K. 1995 : *Twee generaties beeldhouwers Antoon en Luc Van Parys*, Deinze.
- VAN DEN ABEELE M. 2009: *De graf- en oorlogsmonumenten van Antoon Van Parys* (onuitgegeven masterscriptie UGent).

- Informatie verstrekt door Jona Broothaerts op 29 november 2018.

5. BIJLAGEN BIJ HET INHOUDELIJK DOSSIER

5.1. Omgevingsplan

5.2. Fotobijlage

De fotoregistratie van de fysieke toestand, gevoegd als bijlage bij het ministerieel besluit, bevat alle relevante foto's voor dit dossier. Er is geen afzonderlijke fotobijlage bij het dossier gevoegd.

5.3. Documentatie

5.4. Onderzoeksverslag 'funerair erfgoed in de Vlaamse Rand'